Acatistul Sfinţilor ierarhi mărturisitori Ilie Iorest şi Sava, mitropoliţii Transilvaniei

(24 aprilie)

Sfântul Ilie Iorest, mitropolitul Transilvaniei (1640-1643), a fost întemniţat şi silit apoi să părăsească ţara pentru că nu a vrut să accepte o mărturisire de credinţă calvină. Mitropolitul Sava Brancovici (1656-1680), care, deşi era sârb de neam, a luptat pentru drepturile românilor şi propăşirea lor spirituală şi materială, ceea ce i-a adus ura calvinilor.

***

Sfinţii ierarhi Ilie Iorest, Sava Brancovici şi Simion Ştefan, mitropoliţii Transilvaniei; Sfântul ierarh Iosif, mărturisitorul din Maramureş (24 aprilie):

https://www.academia.edu/42876583/Sfin%C5%A3ii_ierarhi_Ilie_Iorest_Sava_Brancovici_%C5%9Fi_Simion_%C5%9Etefan_mitropoli%C5%A3ii_Transilvaniei_Sf%C3%A2ntul_ierarh_Iosif_m%C4%83rturisitorul_din_Maramure%C5%9F_24_aprilie_

https://archive.org/details/sf.-ier.-marturisitori

https://www2.slideshare.net/steaemy1/sf-ier-mart

***

Materiale despre Sfinţii mărturisitori ardeleni:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf.%20m%C4%83rturisitori%20ardeleni%20(24%20apr)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Sfin%C5%A3ii+m%C4%83rturisitori+ardeleni

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=24+aprilie

&&&

Rugăciunile începătoare

În numele Tatălui, şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin.

Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !
Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, Slavă Ţie !

Împărate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, care pretutindenea eşti, şi toate le implineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătătorule de viaţă, vino şi te sălăşluieşte întru noi, şi ne curăţeşte pe noi de toată intinăciunea, şi mântuieşte, Bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.
Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluieşte-ne pe noi;
Doamne, curăţeşte păcatele noastre;
Stăpâne, iartă fărădelegile noastre;
Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru numele Tău.

Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !
Doamne, miluieşte !

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh. Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru, care eşti în ceruri, sfinţească-se numele Tău, vie împărăţia Ta, facă-se voia Ta precum în cer aşa şi pe pământ. Pâinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi. Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău. Că a Ta este Împărăţia şi puterea şi slava, a Tatălui şi a Fiului şi a Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Miluieşte-ne pe noi, Doamne, miluieşte-ne pe noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem Ţie, ca unui Stăpân, noi, păcătoşii robii Tăi, miluieşte-ne pe noi.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Doamne, miluieşte-ne pe noi, că întru Tine am nădăjduit; nu Te mânia pe noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută şi acum ca un Milostiv şi ne izbăveşte pe noi de vrăjmaşii noştri, că Tu eşti Dumnezeul nostru şi noi suntem poporul Tău, toţi lucrul mâinilor Tale şi numele Tău chemăm.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Uşa milostivirii deschide-o nouă,binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu eşti mântuirea neamului creştinesc.

Crezul

Cred Într-Unul Dumnezeu, Tatăl Atoţiitorul, Făcătorul cerului şi al pământului, al tuturor celor văzute şi nevăzute.
Şi întru Unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, care din Tatăl S-a născut, mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin care toate s-au făcut.
Care pentru noi oamenii şi pentru a noastră mântuire.S-a pogorât din ceruri Şi S-a întrupat de la Duhul Sfânt şi din Maria Fecioara Şi S-a făcut om.
Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, Şi a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi după Scripturi .
Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vină cu slavă, să judece viii şi morţii, A cărui Împărăţie nu va avea sfârşit.

Şi întru Duhul Sfânt, Domnul de viaţă Făcătorul, care din Tatăl purcede,
Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, care a grăit prin prooroci.
Întru-una Sfântă Sobornicească şi apostolească Biserică,
Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor,
Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să fie. Amin !

Condacul 1

Adunaţi-vă toţi fiii Bisericii celei dreptmăritoare la pomenirea fericiţilor ierarhi Iorest şi Sava, care adevărului au slujit şi Biserica lui Hristos cu pilda vieţii şi cu învăţăturile dreptei credinţe o au împodobit. Cu credinţă şi cu evlavie, cinstind ostenelile lor, să-i lăudăm, zicând: ***Bucuraţi-vă, luminaţi ierarhi şi ai Adevărului mărturisitori!***

Icosul 1

Cel ce a ales şi a chemat pe ucenicii Săi la propovăduire, Acela te-a ales şi pe tine, Sfinte ierarhe Iorest, să propovăduieşti adevărul dreptei credinţe celor de tine păstoriţi şi spre întoarcerea celor rătăciţi, pentru care şi noi cu evlavie te lăudăm, zicând:
Bucură-te, cel ce din Sfântul Botez cu numele de Ilie te-ai chemat;
Bucură-te, că aceluia cu râvnă pentru adevăr ai urmat;
Bucură-te, că din copilărie dreapta credinţă ai moştenit;
Bucură-te, că la vremea cuvenită o ai şi mărturisit;
Bucură-te, că din Ardeal ai răsărit;
Bucură-te, că şi în Moldova cu învăţături sfinte te-ai împodobit;
Bucură-te, că în Mănăstirile Moldovei te-ai iscusit;
Bucură-te, că în Mănăstirea Putna zugrăvirea icoanelor ai învăţat;
Bucură-te, că după dar icoană dumnezeiască te-ai arătat;
Bucură-te, că pe Hristos Iisus din toată inima L-ai iubit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui prigoană ai suferit;
Bucură-te, râvnitorule al dreptei credinţe;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 2-lea

Rază duhovnicească din familie aleasă ai strălucit şi Biserica lui Hristos cu învăţăturile tale o ai împodobit; iar acum în Biserica cea biruitoare din cer cânţi lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 2-lea

Amanetul dreptei credinţe, din Sfântul Botez, Sava, ai luat şi la vreme potrivită duhovnicească bogăţie Bisericii lui Hristos ai adunat, pentru care te lăudăm:
Bucură-te, că din părinţi binecredincioşi ai răsărit;
Bucură-te, că mărgăritarul dreptei credinţe din pruncie l-ai moştenit;
Bucură-te, că strămoşii tăi cu arhieria au strălucit;
Bucură-te, vlăstar ales şi de neam prea cinstit;
Bucură-te, a Ardealului duhovnicească stâncă;
Bucură-te, că din copilărie Sfintele Scripturi ai învăţat;
Bucură-te, că asemenea cerbului celui însetat la izvoarele Scripturilor ai alergat;
Bucură-te, că prin citirea lor sufletul ţi-ai luminat;
Bucură-te, că pentru înţelegerile cele sfinte te-ai desfătat;
Bucură-te, că în Sfintele Scripturi comori de vindecări ai aflat;
Bucură-te, că prin aceste comori multe suflete ai vindecat;
Bucură-te, slugă bună şi credincioasă a Marelui Împărat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 3-lea
Vestea vieţii tale celei îmbunătăţite, Sfinte ierarhe Iorest, a strălucit până departe şi toţi cei ce auzeau de petrecerea ta cea sfântă Îl lăudau pe Dumnezeu din inimă şi cântau: ***Aliluia!***

Icosul al 3-lea
Voievodul Moldovei, Vasile Lupu, cucerindu-se de sfinţenia vieţii tale, te numea pe tine, ierarhe Iorest, foarte credincios şi prea cinstit părinte. Iar noi, nevrednicii, cu evlavie te lăudăm:
Bucură-te, a Ardealului făclie prea luminoasă;
Bucură-te, a Moldovei odraslă duhovnicească;
Bucură-te, a monahilor podoabă încuviinţată;
Bucură-te, a dreptei credinţe pravilă întemeiată;
Bucură-te, că în inimă pe Hristos L-ai purtat;
Bucură-te, că lui Hristos neîncetat te-ai rugat;
Bucură-te, că numele lui Hristos pururea pe limbă îl aveai;
Bucură-te, că întru rugăciuni şi postiri pururea petreceai;
Bucură-te, că lumina vieţii tale multora le-a fost de folos;
Bucură-te, că tainica ta sfinţenie Domnul la lumină o a scos;
Bucură-te, al monahilor prea ales părinte;
Bucură-te, că ierarhilor sfinţi ai fost următor întru ispite;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 4-lea

Învăţat-ai din copilărie rânduiala pravilei călugăreşti în Mănăstirea Comana şi toate ispitele ţi-au venit ţie prin rudenii, dar ele nu au fost în stare să te despartă de dragostea lui Hristos şi de a-I cânta Lui: ***Aliluia!***

Icosul al 4-lea

Strălucind cu lucrarea poruncilor lui Hristos Dumnezeu, chemat ai fost, Sfinte Sava, la darul preoţiei şi prin mâinile mitropolitului Ştefan al Târgovişte ai fost hirotonit; pentru aceasta primeşte şi de la noi aceste smerite cântări:
Bucură-te, că întru preoţie cu sfinţenie şi cu cinste ai vieţuit;
Bucură-te, că şi cu vrednicia de protoiereu ai fost cinstit;
Bucură-te, că nu multă vreme în această dregătorie ai stat;
Bucură-te, că Domnul la mai mare treaptă te-a chemat;
Bucură-te, că tot poporul te-a ales pentru arhierie;
Bucură-te, că Mitropolia Bălgradului ţi s-a încredinţat spre păstorire;
Bucură-te, căci craiul Ardealului alegerea ta o a întărit;
Bucură-te, că în Ţara Românească spre hirotonie ai călătorit;
Bucură-te, că la Mitropolia Târgovişte ai fost hirotonit;
Bucură-te, că Hristos, pe tine, ierarhe, cu slavă şi cu cinste te-a încununat;
Bucură-te, că mitropolitul Ştefan la plecare cu daruri te-a încărcat;
Bucură-te, că la sosirea ta la Bălgrad tot poporul s-a bucurat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 5-lea

Prigoană mare pornindu-se în Ardeal asupra binecredincioşilor creştini din partea calvinilor eretici, tot poporul s-a bucurat de alegerea ta, ierarhe, ca mitropolit şi a dat slavă lui Dumnezeu, cântând: ***Aliluia!***

Icosul al 5-lea

Stătut-ai pe scaunul Mitropoliei Ardealului ca făclia în sfeşnic, pe toţi luminând şi la adevărata credinţă pe toţi povăţuindu-i; pentru care şi noi te lăudăm aşa:
Bucură-te, păstorule cel bun al turmei lui Hristos;
Bucură-te, că a ta turmă de la lupi o ai scos;
Bucură-te, că momelile ereticilor nu te-au biruit;
Bucură-te, că de ameninţările lor nu te-ai îngrijit;
Bucură-te, căci cu râvna adevărului te-ai înarmat;
Bucură-te, că pe ereticii calvini foarte i-ai înfruntat;
Bucură-te, că prin aceasta marelui Atanasie te-ai asemănat;
Bucură-te, că pentru mărturisirea adevărului cu lanţuri ai fost legat;
Bucură-te, că pentru dreapta credinţă în temniţă ai fost aruncat;
Bucură-te, că prin aceasta marelui Pavel te-ai asemănat;

Bucură-te, că toate vicleşugurile calvinilor de tine au fost descoperite;
Bucură-te, al Ortodoxiei părinte;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 6-lea
La praznicul înălţării Sfintei Cruci ai fost tuns în călugărie, lepădându-te de sine şi de toate cele ale lumii şi luând crucea ai urmat lui Hristos şi din inimă l-ai cântat: ***Aliluia!***

Icosul al 6-lea
După rânduiala sfintelor canoane fiind numit arhiereu, te-ai întors de la Târgovişte cu multe daruri în eparhia ta, unde clericii şi poporul te-au primit cu litie şi cu cântări, lăudând pe Dumnezeu; iar noi către tine zicem aşa:
Bucură-te, că din Ţara Românească cu îndoite daruri te-ai întors;
Bucură-te, fericite ierarhe al lui Hristos;
Bucură-te, că poporul cel bine credincios te aştepta cu multă nerăbdare;
Bucură-te, că sosind, pe toţi i-ai îndulcit cu arhierească binecuvântare;
Bucură-te, că soborul clericilor te-a primit cu multă cinstire;
Bucură-te, că toţi s-au bucurat de a ta sosire;
Bucură-te, că prinţul Ardealului ţi-a iscălit hrisov de întărire;
Bucură-te, că soboare de preoţi ai adunat;
Bucură-te, că la apărarea dreptei credinţe pe toţi i-ai chemat;
Bucură-te, căci cu credinţa ta pe toţi i-ai luminat;
Bucură-te, că de aceasta ereticii calvini foarte s-au tulburat;
Bucură-te, că a te schimba pe tine din scaunul arhieresc au încercat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 7-lea
Propovăduit-ai necontenit şi neobosit şi cu mare cinste şi râvnă cuvântul lui Dumnezeu spre a feri turma ta de eresul calvinilor şi pe toţi îndemnându-i la dreapta credinţă, i-ai învăţat să cânte lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 7-lea
Hristos, Mântuitorul nostru, căutând spre sfintele tale rugăciuni, din temniţă te-a scos spre folosul Bisericii Sale. Iar noi, slăvindu-te, către tine zicem aşa:
Bucură-te, că pentru adevăr în temniţă ai stat;
Bucură-te, că acolo din toată inima lui Dumnezeu te-ai rugat;
Bucură-te, că Dumnezeu a căutat spre rugăciunile tale;
Bucură-te, căci cu a Sa milă te-a scos de la închisoare;
Bucură-te, că după ieşirea din temniţă la Mănăstirea Putna ai plecat;

Bucură-te, că văzând mănăstirea ta cea dragă te-ai bucurat;
Bucură-te, că acolo multă linişte ai aflat;
Bucură-te, că şi de la Putna spre Iaşi ai călătorit;
Bucură-te, al românilor sfânt prea iubit;
Bucură-te, că şi voievodul Vasile foarte s-a bucurat de a ta sosire;
Bucură-te, căci cu toţii au adus lui Dumnezeu rugăciuni de mulţumire;
Bucură-te, neobosit râvnitor al dreptei credinţe;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 8-lea

Privegheat-ai cu multă grijă lângă turma ta cea duhovnicească, la vreme de furtună şi de încercare pe toţi îmbărbătându-i să ţină dreapta credinţă a lui Hristos-Dumnezeu şi să-I cânte laudă: ***Aliluia!***

Icosul al 8-lea

Căpeteniile ereticilor calvini cu multă viclenie căutau asupra ta spre a te izgoni din scaunul tău, dar tu, adevăratul păstor, până la moarte lângă turmă cu sufletul ai stat şi pentru oile tale ţi-ai dat sufletul. Drept aceea şi noi, smeriţii, te lăudăm aşa:
Bucură-te, adevărat arhiereu al lui Iisus Hristos;
Bucură-te, far al Bisericii mult luminos;
Bucură-te, al cetăţii Inăului prea cuvios;
Bucură-te, că viclenia ereticilor o ai vădit;
Bucură-te, că ereticii au ridicat asupra ta mare prigoană;
Bucură-te, că în faţa lor ai rămas zid de aramă;
Bucură-te, că pentru adevăr mult ai suferit;
Bucură-te, că de sobor mincinos ai fost osândit;
Bucură-te, că bolnav fiind, în temniţă ai fost aruncat;
Bucură-te, că în temniţă mult ai fost încercat;
Bucură-te, că momelile ereticilor le-ai lepădat;
Bucură-te, că slava deşartă o ai defăimat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 9-lea

Întărindu-te cu scrisori din partea voievodului şi a arhiereilor Moldovei, spre binecuvântatul ţar al Rusiei ai călătorit, Ioreste, care a înţeles prigoana ce ai suferit pentru dreapta credinţă şi cu multă cinste te-a primit, slăvind pe Dumnezeu şi Lui cântându-I: ***Aliluia!***

Icosul al 9-lea

Citind ţarul Mihail îndreptările tale şi înţelegând nevoile care te-au adus la el, cu multe daruri te-a încărcat, lăudând buna ta credinţă; pentru care şi noi, cu laude te cinstim, zicând aşa:
Bucură-te, ierarhe Ioreste, care adevărului ai slujit;
Bucură-te, că puternic dreapta credinţă o ai mărturisit;
Bucură-te, că slujind adevărului de toţi ai fost cinstit;
Bucură-te, că în prigoană nu ai slăbit;
Bucură-te, că în furtuna încercărilor te-ai lămurit;
Bucură-te, căci cu inimă tare toate necazurile le-ai răbdat;
Bucură-te, stâlp al bunei credinţe mult încercat;
Bucură-te, că iarna vieţii cu drag o ai suferit;
Bucură-te, că dragostea de Hristos în necazuri te-a întărit;
Bucură-te, că în necazuri te-ai veselit;
Bucură-te, sadule de Hristos sădit;
Bucură-te, mângâierea sufletelor celor asuprite;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 10-lea
În fiecare vineri erai scos din temniţă şi bătut cu bice până la sânge de vrăjmaşii adevărului. Iar tu, mărturisitorule al dreptei credinţe, ai rămas nemişcat în adevăr şi lui Dumnezeu Îi cântai: ***Aliluia!***

Icosul al 10-lea
În temniţa cea din Vinţ, Sava, ai petrecut şi în fiecare vineri cu toiege erai bătut. Iar tu, adevăratule păstor, ca un stâlp ai rămas nemişcat şi pildă vie turmei tale te-ai arătat. Auzi-ne şi pe noi care cu evlavie te lăudăm aşa:
Bucură-te, că adesea bătut cu bice ai fost;
Bucură-te, că prin aceasta i-ai urmat lui Hristos;
Bucură-te, căci cu bătăi şi cu biciuiri hainele tale erau sfâşiate;
Bucură-te, căci cu sângele tău hainele tale erau adăpate;
Bucură-te, că până la sânge adevărul l-ai mărturisit;
Bucură-te, că în dreapta credinţă ai rămas neclintit;
Bucură-te, că suferinţele sfinţilor le-ai încercat;
Bucură-te, că sfinţilor cu viaţa le-ai urmat;
Bucură-te, că acum cu sfinţii eşti numărat;
Bucură-te, că Biserica Ardealului o ai luminat;
Bucură-te, al Bisericii stâlp nemişcat;
Bucură-te, al turmei cuvântătoare păstor adevărat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 11-lea

Faptele tale cele bune, ierarhe Iorest, nu s-au măsurat cu lungimea vremii, ci cu râvna cea aprinsă a inimii tale pentru dreapta credinţă. Căci, puţină vreme păstorind, împreună cu sfinţii te-ai învrednicit a fi şi a-I cânta lui Dumnezeu: ***Aliluia!***

Icosul al 11-lea

Trei ani Biserica Ardealului o ai păstorit şi cu mare sârguinţă de cuvântătoarele oi te-ai îngrijit. Drept aceea, după cuviinţă, te lăudăm, zicând către tine aşa:
Bucură-te, neobosit păstor al turmei lui Hristos;
Bucură-te, că turma ţi-ai îmbogăţit-o cu mare folos;
Bucură-te, că după pravila Bisericii dreptmăritoare ai slujit;
Bucură-te, că predania Sfinţilor Părinţi foarte o ai cinstit;
Bucură-te, că după putere lor le-ai urmat;
Bucură-te, că rătăcirea calvinilor o ai mustrat;
Bucură-te, că pe poporul cel dreptcredincios cu învăţătura l-ai luminat;
Bucură-te, că dreapta credinţă l-ai învăţat;
Bucură-te, că de eresuri ca de foc pe popor l-ai ferit;
Bucură-te, că dreptmăritoarea credinţă foarte o ai cinstit;
Bucură-te, că Sfintei Evanghelii ai urmat cu cinstire;
Bucură-te, că învăţăturile ei pururea le aveai în minte;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul al 12-lea

După multe chinuri şi suferinţe, ai fost scos din temniţă, ierarhe Sava; dar, fiind foarte slăbit, îndată către Domnul te-ai mutat ca să iei plată pentru ostenelile tale şi să cânţi împreună cu toţi sfinţii: ***Aliluia!***

Icosul al 12-lea

Rămas-ai statornic şi nemişcat ca un zid de apărare al credinţei celei strămoşeşti, până în sfârşit dreapta credinţă mărturisind şi cu cinste chemarea ta săvârşind; pentru care şi noi te cinstim aşa:
Bucură-te, căci viaţa ta toată lui Hristos o ai încredinţat;
Bucură-te, că a ta păstorie cu cinste o ai terminat;
Bucură-te, că turma cea încredinţată ţie nu o ai părăsit;
Bucură-te, adevăratule păstor şi nu năimit;
Bucură-te, că lupta cea bună te-ai luptat;
Bucură-te, că dreapta credinţă până la urmă o ai păstrat;
Bucură-te, că adevăraţilor păstori cu râvnă ai urmat;
Bucură-te, că împreună cu ei tu eşti numărat;
Bucură-te, că Hristos pe tine te-a încununat;

Bucură-te, căci cu viaţa ta Mitropolia Ardealului ai luminat;
Bucură-te, că pildă bună păstorilor le-ai dat;
Bucură-te, căci cu pilda vieţii tale pe toţi i-ai învăţat;
Bucură-te, ierarhe Sava, care lui Hristos ai urmat!

Condacul al 13-lea (de trei ori)
O, prea fericiţilor ierarhi ai lui Hristos, Iorest şi Sava, primiţi, vă rugăm, smeritele noastre rugăciuni şi cereţi de la Domnul Dumnezeu să dăruiască Bisericii Sale întărire, iar nouă, păcătoşilor, iertare de păcate şi mare milă, ca împreună cu voi să-I cântăm cântarea: ***Aliluia!***

Apoi se zic iarăşi:

Icosul 1
Cel ce a ales şi a chemat pe ucenicii Săi la propovăduire, Acela te-a ales şi pe tine, Sfinte ierarhe Iorest, să propovăduieşti adevărul dreptei credinţe celor de tine păstoriţi şi spre întoarcerea celor rătăciţi, pentru care şi noi cu evlavie te lăudăm, zicând:
Bucură-te, cel ce din Sfântul Botez cu numele de Ilie te-ai chemat;
Bucură-te, că aceluia cu râvnă pentru adevăr ai urmat;
Bucură-te, că din copilărie dreapta credinţă ai moştenit;
Bucură-te, că la vremea cuvenită o ai şi mărturisit;
Bucură-te, că din Ardeal ai răsărit;
Bucură-te, că şi în Moldova cu învăţături sfinte te-ai împodobit;
Bucură-te, că în mănăstirile Moldovei te-ai iscusit;
Bucură-te, că în Mănăstirea Putna zugrăvirea icoanelor ai învăţat;
Bucură-te, că după dar icoană dumnezeiască te-ai arătat;
Bucură-te, că pe Hristos Iisus din toată inima L-ai iubit;
Bucură-te, că pentru dragostea Lui prigoana ai suferit;
Bucură-te, râvnitorule al dreptei credinţe;
Bucură-te, ierarhe Ioreste, prea fericite!

Condacul 1
Adunaţi-vă toţi fiii Bisericii celei dreptmăritoare la pomenirea fericiţilor ierarhi Iorest şi Sava, care adevărului au slujit şi Biserica lui Hristos cu pilda vieţii şi cu învăţăturile dreptei credinţe o au împodobit. Cu credinţă şi cu evlavie, cinstind ostenelile lor, să-i lăudăm, zicând: ***Bucuraţi-vă, luminaţi ierarhi şi ai Adevărului mărturisitori!***

Şi apoi se citeşte această:

Rugăciune

O, Sfinţilor ai lui Dumnezeu ierarhi, Iorest şi Sava, care pentru dragostea lui Hristos şi pentru mărturisirea dreptei credinţe aţi suferit temniţe, bătăi şi multe alte necazuri şi întru toate aţi rămas statornici, mulţumind lui Dumnezeu, rugaţi-vă acum şi pentru noi, nevrednicii, neputincioşii şi păcătoşii, ca să ne dea şi nouă răbdare şi statornicie în necazuri, în ispite, în încercările cele de multe feluri care ne bântuie în toată vremea, dar mai ales să ne ajute să fim statornici până la sfârşit în dreapta credinţă ortodoxă în care ne-am născut. Dumnezeu, Cel ce este minunat întru sfinţii Săi, să arate şi prin mijlocirea voastră minunatele Sale sprijiniri şi grabnicul Său ajutor către noi, binecredincioşii, care vă punem pe voi mijlocitori către El, la orice cerere vom face spre folosul mântuirii. Ca dobândind fiecare cele de folos să slăvim pe Bunul Dumnezeu, Cel închinat în Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Sursa: Acatistier, Acatiste alcătuite de Arhimandritul Cleopa Ilie, Ed. Mănăstirea Sihăstria 2005, p. 153-166 Acatistul Sfinţilor ierarhi Iorest şi Sava

Imnografie

Troparul Sfântului ierarh Sava Brancovici, mitropolitul Transilvaniei precum şi al Sfântului ierarh Sava Brancovici, mitropolitul Transilvaniei: Mărturisitori ai Ortodoxiei şi buni arhipăstori ai Bisericii lui Hristos, îndreptători ai poporului, prea fericiţi ierarhi purtători de biruinţă, Sfinţilor Iorest şi Sava, cei ce v-aţi învrednicit de cununa vieţii, rugaţi-vă Domnului să se mântuiască sufletele noastre.

Condacul Sfântului ierarh Ilie Iorest, mitropolitul Transilvaniei precum şi al Sfântului ierarh Sava Brancovici, mitropolitul Transilvaniei: Ierarhilor prea încuviinţaţi ai dreptei credinţe şi apărători ai Bisericii lui Hristos, ocrotiţi pe toţi cei dreptcredincioşi, care cântă pururea: bucuraţi-vă Sfinţilor ierarhi Iorest şi Sava, minunaţi mărturisitori ai Domnului.

Sinaxar

Tot în această zi (24 aprilie), pomenirea Sfântului ierarh Iorest, mitropolitul Ardealului.

Acest sfânt ierarh, mărturisitor al dreptei credinţe pe pământul românesc, a fost mitropolit al Ardealului între anii 1640 şi 1643. S-a născut în Ţara Ardealului, din părinţi dreptcredincioşi. Din copilărie a intrat în Mănăstirea Putna din Moldova. Aici a deprins meşteşugul scrierii frumoase şi al zugrăvirii de icoane.

Primind apoi îngerescul chip, s-a învrednicit de harul preoţiei. Pentru învăţătura lui iscusită şi pentru viaţa lui îmbunătăţită, Dumnezeu a rânduit să fie ales în scaunul de mitropolit al Ardealului.

Luptând cu bărbăţie împotriva calvinilor abătuţi de la dreapta credinţă, care căutau să surpe Ortodoxia din sufletele românilor, a tipărit cărţi bisericeşti de învăţătură şi a cercetat sat cu sat povăţuind şi îndrumând pe fiii săi duhovniceşti.

În această luptă nu l-au înfricoşat nici ameninţările, nici opreliştile craiului Ardealului şi ale căpeteniilor calvineşti. Pentru aceasta, curând au născocit împotriva sfântului ierarh pâri mincinoase, au adunat sobor şi l-au scos din scaun, aruncându-l în temniţă.

Nouă luni a stat sfântul în temniţă, legat cu lanţuri grele la mâini şi la picioare. Din când în când, era scos din temniţă la privelişte, înaintea bisericii sale din Bălgrad; şi era batjocorit, despuiat de haine şi bătut cu nuiele pe trupul gol. Dumnezeu însă n-a voit ca acest cuvios al Lui să fie dat pierzării. A fost slobozit din temniţă, în schimbul unui preţ de o mie de taleri. Cum nu avea de unde să-i plătească, a pus 24

de chezaşi, iar el a plecat în Moldova şi apoi în Rusia, unde a adunat aceşti bani pentru despovărarea chezaşilor.

Peste 10 ani, în 1656, Dumnezeu l-a rânduit să păstorească episcopia Huşilor şi după puţină vreme s-a săvârşit în pace.

Tot în această zi (24 aprilie), săvârşim şi pomenirea fericitului ierarh Sava din neamul Brancovici, mitropolitul Ardealului.

Fericitul părintele nostru Sava s-a născut în întâiul pătrar al veacului al XVII-lea, în Inăul Ardealului, din părinţi de neam bun şi creştini evlavioşi, Ioan şi Maria.

Din botez a primit numele Simeon. Mai multe din rudele sale, după tată, au fost episcopi sau protopopi ai cetăţii Inăului. Mai bine cunoscut este episcopul Longhin, fratele lui Ioan Brancovici.

Tânărul Simeon a început învăţătura de carte în casa părintească, iar adâncirea în Sfintele Scripturi şi pravila vieţii mănăstireşti le-a deprins în Mănăstirea Comana din Ţara Românească, de la unchiul său, arhiereul Longhin, care se aşezase în această mănăstire.

Murind tatăl său de năpraznica molimă a ciumei, Simeon a fost chemat acasă şi rugat să se căsătorească. El a împlinit dorinţa mamei sale şi după puţin timp a fost ales protopop al Inăului, primind darul preoţiei. Rămas însă văduv după scurtă vreme, frumoasele sale însuşiri sufleteşti, dovedite în vrednicia de protopop, precum şi viaţa sa pilduitoare l-au înălţat pe scaunul Mitropoliei Ardealului, văduvit prin adormirea întru Domnul a mitropolitului Simeon Ştefan, în anul 1656.

Măritul Sava a păstorit Biserica Ortodoxă din Ardeal cu neînfricată bărbăţie şi cu mare vrednicie timp de 24 de ani, în împrejurări grele.

În tot timpul păstoriei sale, sfântul s-a străduit necontenit să ridice Biserica şi să o ţină în albia dreptei credinţe a Răsăritului, ferind-o de toate uneltirile eresului calvinesc.

Râvna cea mare a Sfântului Sava pentru Ortodoxie i-a adus dușmănia şi prigoana căpeteniilor calvineşti şi a craiului de atunci al Ardealului. Aceştia voiau să strecoare cu vicleşug, în cărţile bisericeşti ale românilor, învăţături rătăcite şi pierzătoare de suflet.

Iubirea fierbinte şi grija pentru Biserică, precum şi durerea pentru suferinţele credincioşilor l-au călăuzit pe osârduitorul vlădică să călătorească în anul 1668 până la Moscova pravoslavnică. La curtea ţarului, Sfântul Sava a stăruit pentru mântuirea creştinilor asupriţi de turci. De la Moscova, sfântul s-a întors cu multă cinstire.

Câţiva ani mai târziu s-a pornit asupra sa cumplită prigoană din partea căpeteniilor calvine şi a craiului. El a fost trimis în judecată, osândit împotriva canoanelor, pentru nişte vini născocite. Cu silnicie şi mărturii mincinoase soborul nelegiuit l-a osândit pe nedrept, scoţându-l din scaunul vlădicesc. A fost aruncat apoi în temniţa craiului şi a suferit batjocuri, biciuiri şi loviri de toiege.

Neclintit a rămas sfântul în credinţa sa, ca o stâncă bătută de valurile mării. A suferit şi a pătimit pentru Ortodoxie. După cumplite chinuri, sfântul a fost slobozit din temniţă, dar aşa de slăbit, că s-a mutat curând către Domnul, în luna aprilie 1683.

Sfântul s-a săvârşit, având cugetul împăcat că el s-a luptat lupta cea bună, a păzit credinţa şi a apărat turma. Pentru jertfa lui curată, Domnul l-a învrednicit de cununa neveştejită a sfinţeniei.

Cu ale lor sfinte rugăciuni, Doamne, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi. Amin.

Bucuraţi-vă, Sfinţilor Iorest şi Sava luminaţi ierarhi şi ai Adevărului mărturisitori!